

Největším nepřítelem liberálních demokratů se stala původní demokracie, tedy vláda lidu

 radiouniversum.cz/hoffman-ivan-d-nejvetsim-nepritelem-liberalnich-demokratu-se-stala-puvodni-demokracie-tedy-vlada-lidu

Ivan Hoffman

Text 3.6.202437 min Přehrát

#Politika

Milí posluchači, máme tady pravidelné hodnocení uplynulého měsíce. Kdo se v květnu líbal pod stromy, tak na to vyžrál. Protože ten, kdo namísto toho sledoval dění vůkol, tak mohl být někdy poněkud frustrovaný. Nuže, co tedy zaregistroval v tomto měsíci Ivan Hoffman, si řekněme právě teď.

Martina: Já musím ještě jednou, jako vždy, připomenout, že můj kolega Ivan Hoffman byl bývalým disidentem před listopadem 89, což mu vzhledem k jeho otevřenosti zvolna přestává být něco platné. Slavný písničkář a novinář, který v samizdatu vydával časopis Fragment K, po revoluci doufal ve svobodná média ve Svobodné Evropě, nebo třeba v Českém rozhlase. Je držitelem ceny Ferdinanda Peroutky a také ceny Krameriovy.

Ivane, my už jsme posledně, když jsme si spolu povídali, tak jsme předeslali, že uvidíme, jak to bude s výročím osvobození, v květnu vždy slavíme konec druhé světové války a toho, kdo nás osvobodil. Já si vzpomínám, že jako dítě jsme slavili osvobození 9. května. Po revoluci se to změnilo na květen osmý. A nyní to máme ještě zamotanější, protože se už diskutuje nejen o datu, ale i o tom, kdo nás osvobodil. Tak co ses o této historické události dozvěděl letošního května, Ivane?

Ivan Hoffman: Já nejprve ještě připomenu, že v mém dětství jsme také měli tři čísla, a byla to jednička, pětka a devítka, přičemž ta pětka bylo Pražské povstání. Protože tím, že jsem dětství strávil v Praze, tak to jsme si velice pochvalovali toho pátého k tomu. Ale

k tvojí otázce: Já bych řekl, že se postupně vyjasňuje. V konvoji svobody v Plzni se letos z amerického nákladáku mávalo vlajkou s hákovým křížem. I když se to teď nějak vyšetřuje dodatečně, a že se hledá, kdo byl tedy ten nadšenec, řekl bych, že zatím se podařilo změnit vítěze – Němci byli nově poraženi spojenci, spřátelenými spojenci, nikoli Sověty.

Teď se pracuje na historickém objevu, že jsme Rudou armádou nebyli vlastně osvobozeni, nýbrž obsazeni. A to souvisí s tím, že asi nelze přepsat dějiny najednou, tak to funguje jenom v Orwellovi, kdy se ze spojence stane nepřítel, z nepřítele přítel, ve skutečnosti se v reálném světě postupuje metodou salámu, to znamená, že u osvoboditelů se musí nejprve zpochybnit jejich motivace, osvobozování se vykreslí jako okupace, z hrdinů se udělají násilníci, a nakonec se z původních německých okupantů, kteří měli v plánu nás vyhladit, stanou oběti ruské rozpínavosti. Takže takový je to proces.

Já bych ale k tomu řekl, že protože se vlastně historie podřizuje politice, tak nikdy nemůže být definitivní. V budoucnosti se klidně může stát, že se Evropa rozkmotří s Amerikou, dá se pragmaticky dohromady s Ruskem, no a v takovém případě budeme opět v učebnicích dějepisu osvobozeni hrdinnou Rudou armádou. O minulosti se zkrátka rozhodne v budoucnosti.

Šokující je, že do Fica skoro vyprázdnil zásobník člověk, který si myslel, že tím prokáže službu demokracii

Martina: Takže pravdu má klasik, když říká, budoucnost je jistá, jen minulost se stále proměňuje. Tak uvidím příští rok, kdo nás vlastně osvobodí. Ale musím říct, že ten letošní květen, který máme za sebou, byl opravdu horký. Takto nevypadá lásky čas. Já jen namátkou projdu, co se událo: 7. května – pokus o atentát na saúdského prince. 14. května – pokus o převrat v Turecku. 15. května – pokus o zavraždění slovenského premiéra Fica. 16. května – zadržen muž, který připravoval atentát na srbského

prezidenta. 17. května – pokus o převrat v Burkině Faso. Já si vzpomínám, že za mého studia to ještě byla Horní Volta, takže se přejmenovali, ale klidu tam moc nemají. 18. května – pokus o převrat v Demokratické republice Kongo. To zase býval Zair, takže opravdu je zjevné, že v názvech ten hlavní problém nebyl. A ještě 19. května – za dosud neobjasněných okolností zemřeli íránský prezident a ministr zahraničí. Přemýšlel jsi, Ivane, když se to takto zesumarizuje, nad tím, co se to dělo, jestli zkrátka opravdu celosvětové napětí, anebo nějaké erupce na Slunci? Čím to, že ta koncentrace?

Ivan Hoffman: No tak, kdyby šlo o erupce, tak řekl bych, že to by byl ten lepší případ, myslím, že se ale na Slunce vymlouvat nelze, tohle bude určitě lidská práce.

Martina: Hm. Já si z toho všeho chaosu беру atentát, který zasáhl nás všechny, a to pokus o zavraždění Roberta Fica. Jak vnímáš nejenom samotnou událost, ale i to vše, co následovalo? Protože už máme alespoň lehký odstup od té události.

Ivan Hoffman: No, tak člověk si říká, že už ho v tom dnešním divokém světě nic nemůže nepřekvapit. Ale pokaždé se pak stane něco nečekaného, co nás překvapí. Tenhle pokus o vraždu Roberta Fica sice asi zpětně vypadá jako logický, jako logický důsledek několikaleté, velice ostré kampaně jeho oponentů. Ale dosud se u nás takhle politici nevráždili. V 50. letech minulého století několik politiků přišlo o život z politických důvodů, ale ti byli odsouzeni ve vykonstruovaných politických procesech. No, a teď do politika na ulici vyprázdnil zásobník jeho politický odpůrce, intelektuál, o kterém víme, že není nemocný na hlavu, asi žil v přesvědčení, že tím prokazuje službu demokracii, službu těm svým demokratům. No, a to je šokující, to je nové.

Martina: Hm. Určitě v sobě máme všichni čerstvou vzpomínku na ten šok, a také na to, že bezprostředně po útoku všichni politici atentát odsoudili. A popřáli premiérovi, aby hlavně přežil. Ovšem

pak, když se ukázalo, že – doufejme – přežije, tak se rozhovořili jeho oponenti a mnohá média o tom, že si za ten atentát tak trochu může sám. Protože nenávist prostě zplodila nenávist.

Ivan Hoffman: No, máš pravdu. Oni už dodatečně už tolik nepřejí, aby se rychle vrátil do práce, například. To bylo taky součástí toho prvního šoku. No, komu se nezamlouvá skutečnost, tak ten ji interpretuje po svém – to je stará známá věc, v dnešní době je nejvíc, řekl bych, takový vlašný vztah k pravdě. Dneska není problém něco bagatelizovat, anebo zveličit, nafouknout, převyprávět příběh tak, aby se z oběti stal viník, z vraha oběť. K tomu je důležité si uvědomit, že v politice opravdu jde o zájmy, jde o moc – a pravda a ideály, ty spíše slouží jen jako taková kouřová clona.

Co mě na straně manipulace ze strany podezřelých liberálů vesměs překvapuje, tak to je to, že vlastně v dnešní době nesvěřili propagandu kolem toho atentátu umělé inteligenci. Umělá inteligence je výtečná, umí všechno, no a oni se zcela nekriticky spolehli na inteligenci vlastní. No, a přijde mi, že výsledkem je právě taková ta nedůvěryhodná defenzivní agresivita. Slovenská opozice vlastně připomněla nešťastné Ukrajince. Nemá munici a nemá lidi.

Martina: Já musím říci, že jsem sledovala komentáře kolem a výroky, že si za to vlastně Fico může sám. Protože s čím člověk zachází, tím také schází, tak musím říct, že asi nejtrefněji a nejstručněji to okomentoval ekonom Pavel Šik: „Vzala si krátkou sukni, může si za to sama.“

Ivan Hoffman: No, drsně řečeno, ale je to tak, no.

Termín „demokracie“ zažívá takovou inflaci, že se zcela vyprazdňuje. A politiky teatrálně bránící demokracii vlastně lidé ani nezajímají.

Martina: Drsně řečeno. Bezprostředně po atentátu se Slováci shodli, že nešlo jen o útok na premiéra, ale také o útok na demokracii. Díváš se na to také tak, anebo není potřeba to až takovýmto způsobem, řekněme, já použiji špatné slovo, zveličovat, protože ta

situace si opravdu nezaslouží zveličování. Ona je sama o sobě dosti strašná. Ale víš, jak to myslím. To znamená prostě, jeden člověk zastřelil jiného člověka, protože s ním nesouhlasil. Nebo postřelil. Jestli má smysl se na to dívat jako na jev, který je opravdu útokem na celé demokratické Slovensko?

Ivan Hoffman: On to útok na demokracii samozřejmě je. Ale myslím, že ten problém spočívá v tom, že v nejrůznějších podobách se to slovo demokracie skloňuje už nějaký čas. A ono se mluví o útoku na demokracii, o ohrožení demokracie, o tom, jak demokracii potřebujeme, o návratu k demokratické tradici. No, a já se obávám, že vlastně jsme spíše svědky jakési inflace demokracie, že pozorujeme, jak se ten pojem vyprazdňuje. A to tím, jak je nadužíván. Vlastně už dlouhou dobu vidíme politiky a aktivisty, kteří mají, řekl bych, až teatrální starost o demokracii, vlastně moc nezajímají lidi. Zajímá je tedy ta demokracie. Naopak, politikům, kteří mají starost o lidi, tak těm se nadává, že jsou to populisté, kteří jsou hrozbou pro demokracii. Tak já bych řekl, že možná bude nejvyšší čas se vrátit k tomu původnímu výrazu demokracie, kterým je prostě vláda lidu. Demokracii bez přívlastků.

Nevím, jestli to znáš, ale existuje takový příměr, že jako je každý steak s přívlastkem ve skutečnosti karbanátkem, tak je každá demokracie s přívlastkem totalitou. A tahle dnešní demokracie liberální, ta si dnes nárokuje být jakousi oficiální ideologií západní, ona vlastně s vládou lidu nemá mnoho společného. Když si to člověk uvědomí, tak nad člověkem, s jeho přízemními přirozenými potřebami a vlastně s jakousi historicky nedůvěrou, takovou instinktivní nedůvěrou k hodnotám, které rozum nebere, tak tito demokraté elitářsky ohrnují nos. Oni z duše nenávidí politiky, kteří s touto většinovou spodinou, jak se někdy říká, vůbec komunikují. To znamená, největším nepřítelem liberálních demokratů se stala původní demokracie, vláda lidu. To je jejich paradox.

Martina: Ty říkáš – jak se někdy říká – ale na Slovensku se o lidech, jako o spodině, teď začalo mluvit poměrně často v liberálních kruzích. Což je smutné. Ale v každém případě máme za sebou tento přelomový okamžik, tuto přelomovou zkušenost. Co se po atentátu na Roberta Fica změní?

Ivan Hoffman: Tak všichni si pamatujeme na 11. září, anebo na takové ty události, atentát na Kennedyho, a tak dál... To jsou věci, kdy se vždycky řekne, že teď už svět nikdy nebude stejný. Je to jedna z těch událostí, tenhle atentát, kdy se tvrdí, že v budoucnu už nic nebude jako před tím, ale zase naše zkušenost ukazuje, že nakonec je všechno vždy jako před tím. Teď dočasně určitě bude opozice, především tedy strana Progresívne Slovensko, v takové, řekl bych, nekomfortní situaci, kdy to nebude moci použít na náměstích proti postřelenému konkurentovi, protože to by bylo jednoduše nevkusné.

Naopak, vládní koalice, ta toho atentátu nejspíše využije k tomu, že přestane být hysterická, začne vystupovat státnicky, aby bylo vidět, že nenávist šíří opozice. Ale časem, si myslím, politici se vrátí ke svým návykům, protože zvyk je železná košile. Takže, podle mého názoru se nikdo nenapraví. Ono to v tom toxickém politickém prostředí ani nejde, a na Slovensku nenastane jakási win-win situace, kdy všichni vítězí, jak si to na začátku přála slovenská prezidentka a nově zvolený nastupující prezident, že je třeba se s tím nějak smířit. To se nestane. Prostě někdo musí vyhrát a někdo prohraje. Bez ohledu na to, že ti, co neumějí vyhrát, neumějí ani prohrát.

Západu se nelíbí, že gruzínská vláda chce dál udržovat dobré vztahy s Ruskem, a tak využívá iluzí mládeže k protestům

Martina: Abychom nezůstali jenom na Slovensku, horká půda byla i jinde, mohli jsme si přečíst například titulky o tom, jak do ulic Tbilisi vyšlo 50 tisíc lidí, aby protestovali proti chystanému zákonu

o zahraničním vlivu. Myslíš si, že hrozí další růžová, nebo jiná revoluce?

Ivan Hoffman: V Gruzii je podobná situace, jako v minulosti na Ukrajině, doopravdy těch podobností je hodně, u moci je vláda, která se snaží dobře vycházet jak se Západem, tak s Ruskem. To se nelíbí Američanům, to se nelíbí Bruselu, a ti vyvíjejí na Gruzii tlak, aby zvolila Západ a vymezila se proti Rusku. Jenomže Gruzie má s Ruskem silné vztahy ekonomické, a je potřeba si uvědomit, že kdo demonstruje, tak to je mládež, která má o Západě ještě iluze. Ti starší Gruzínci, ti vidí, jak dopadla Ukrajina, a také si pamatují, jak u nich ne úplně dobře dopadla ta minulá barevná revoluce. V gruzínské verzi byla růžová, no a obecně platí, že s barevnými revolucemi už existuje zkušenost, že v nich ve skutečnosti nejde o nějaké vznešené ideály. Pravým smyslem, jak to vidím, je destabilizace společnosti, státní převrat a ovládnutí země kolonizátory, kteří jsou dnes vždy slušivě navlečeni v takovém demokratickém převleku. Tak tomu se snaží v Gruzii tamní vláda a parlament zabránit.

Martina: Hm. A jde skutečně jen o ten zákon? Anebo těch důvodů protestů je více, a toto je jen jeden zástupný problém? Co myslíš?

Ivan Hoffman: No, tak ten zákon je vlastně takovým spouštěcím motivem – jakoby asi záminkou. Ale asi bychom tím měli říct, že to je zákon, který má čelit zahraničnímu vměšování, a jde v něm o to, aby se nevládní organizace, kterých je mimochodem v Gruzii spousta, tam je jich víc než dvacet, které jsou financované z ciziny, tak aby se registrovaly jako zahraniční agenti. Ten zákon jasně prošel parlamentem, vetovala ho prezidentka, ale parlament toto veto zřejmě přehlasuje.

A Západ se teď snaží Gruzínce zastrašit hrozbou sankcí, no a toto vydírání je vlastně pro gruzínské, demokraticky zvolené politiky potvrzení, že zahraniční vměšování je skutečně hrozbou. A že to počínání politických neziskovek je potřeba dostat pod demokratickou

kontrolu. Takže tohle je tam asi důležité zmínit. Svoboda a demokracie v podání těch neziskovek není nikdy příliš nějak konstruktivní, oni vlastně bojují za svobodu, průvodním jevem tohoto ušlechtilého mladického boje za svobodu, demokracii je ale nenávist, která tu společnost potom úplně rozloží. Ten paradox přichází vždycky.

Martina: Promiň, že tě přerušuji. Mně to – promiň – mně to opravdu svým způsobem dává logiku, jestli někde funguje nevládní nezisková organizace, tak co je na tom špatného vědět, odkud je placená?

Ivan Hoffman: No, tak ono to, že to je dobré vědět, na to přišli Američané už před mnoha lety, asi je dobré zmínit, že tento nápad není původně ruský, jak se u nás říká, ale americký. Je to takový ten Foreign Agents Registration Act, říká se mu FARA, a tenhle zákon vlastně také existuje v Izraeli, a je zajímavé, že byl teď úplně čerstvě přijat také ve Francii. Ukázalo se, že tenhle americký vynález proti zahraničnímu vměšování vlastně dobře funguje. No, a potíž je v tom, že, jak říkají latiníci: „Quod licet Iovi, non licet bovi.“ – čili: Co je dovoleno bohovi (původně byl míněn Jupiter), není dovoleno volovi. To znamená, stejný zákon v Americe demokracii chrání, no a v Rusku, nebo v Gruzii demokracii ohrožuje. Kdybychom u nás měli dnes nějaké vlivné proruské nadace a nevládky, které by ohrožovaly Petra Fialu, tak zákon proti těmto agentům by se jistě inspiroval tou americkou předlohou. Nikoli tou ruskou. Je to taková otázka vkusu, bych řekl.

Martina: No, máš pravdu, je to otázka vkusu, ale dostalo to lidi do ulic. Takže kartami to skutečně míchá aktivně.

Ivan Hoffman: No, to je všude. To jde o to, jestli ti politici, kteří byli regulérně zvoleni, jako byli regulérně zvoleni na Ukrajině, jestli dopustí rozvracení státu zmanipulovanou, zradikalizovanou mládeží. Možná ano, možná ne. To uvidíme.

Kandidáti do europarlamentu většinou slibují, co nemohou splnit – třeba obhajobu národních zájmů, nebo se teatrálně vlamují do otevřených dveří

Martina: Hm. Momentálně vrcholí kampaň do Evropského parlamentu, a to je vždy období, kdy se člověk před hesly, provoláváním a ujišťováním, že: „Jen já to s vámi myslím dobře!“ – nemůže schovat prakticky nikde. Já tomu říkám, že to je trochu jako finále Super Star. I když se na to nedíváš, i když tě to nezajímá, tak nakonec umíš vyjmenovat všech deset finalistů a ani nevíš, kudy se ti do té hlavy dostali. Řekni mi, tak jak ty vnímáš tady tu vrcholící kampaň zalitou hesly a vášnivými pohledy a provoláními?

Ivan Hoffman: No, tak mě v té souvislosti napadlo známé, že papír snese všechno. U těch politických billboardů na to evidentně textaři těch reklamních agentur spoléhají, a je jim jedno, co tam napíšou, bych skoro řekl. Před volbami do Evropského parlamentu jsme teď tak svědky takové konfrontace sloganů, které vlastně všechny – ono je to objektivní – ony kvůli nezbytnému zjednodušení ignorují logiku. Nedávají smysl, protože ty strany, které se snaží oslovit euroskeptiky, deklarují vůli hájit v Bruselu národní zájmy. Naopak politici, kteří cílí na proevropské voliče, slibují, že udrží zemi v Evropě, ale přestože se na ten billboard spotřebuje strašná spousta papíru, tak ten tvůrce sloganů se na něm nemůže rozepisovat: Proč? Kdy a jak se to heslo bude uskutečňovat. Protože ten řidič, který projíždí kolem billboardu u dálnice, tak ho vidí několik vteřin. Tak jednoduše na argumentaci není čas.

Martina: Mně se teď vybavil, už dávno, dávno fejeton, tuším pana Steigerwalda, který psal: „Volte mě! Nebudu vám slibovat, že vaše průměrné děti dosáhnou nejvyšších akademických titulů. Nebudu vám slibovat, že se budete mít v důchodu stejně, jako se máte teď...“ – a končilo to tím – „...Volte mě, protože já jediný vám nelžu!“ Ale to by se nám asi nechytlo. Tak mi tedy řekni, v čem je u těch hesel problém? Co tě na nich vlastně tak dráždí, když víme, co od nich můžeme čekat, že tedy od nich čekat nemůžeme prakticky nic. A hlavně, na co by si měl dát volič pozor, vzhledem k tomu, že i on už má ta jména a hesla vytetovaná do mozku, aniž bychom si to uvědomovali?

Ivan Hoffman: No, asi bychom to mohli rozdělit. U vlasteneckých hesel ten hlavní problém spočívá v tom, že v Evropském parlamentu mezi sebou soutěží politické frakce. Jejich členství je internacionální, handluje se o charakteru Evropské unie jako celku, například jak moc má být Evropa zelená, anebo, jak se v ní podělit o migranty. Takže v praxi se nehledá nějaký kompromis, realizuje se záměr nejsilnější frakce, no a ten národní zájem, ten není v europarlamentu téma. Agendou tam jsou evropské zájmy, přesněji zájmy lobbistů, kteří poslancům píší noty. Takže hájit národní zájmy v Evropském parlamentu prostě nelze, to je nesmysl.

Pokud jde o ty druhé slogany, které brání EU před jejími odpůrci, to jsou slogany eurofilů, milovníků Evropské unie, tak tam jde o typické dobývání se do otevřených dveří. Protože zůstat v Evropské unii, to skutečně není problém. Těžké je se z EU dostat, z ní vystoupit. Naivní je také představa, že poslanci, kteří budou v Evropské unii, které tam zvolíme, že budou něco budovat. To je takové to heslo, budeme budovat, nikoli bourat. Evropský parlament nic nebuduje. Jeho náplní práce je regulace, dozor, centralizace, a samozřejmě servis pro jiné korporace. Takže poslední dobou vnímám Evropský parlament spíše jako organizaci, která legislativně zajišťuje zelenou demontáž evropského průmyslu, militarizaci politiky, anebo demografický rozvrat. To znamená, i tohle je vlastně velice naivní tvrdit, že tam poslanci jdou něco vybudovat.

Martina: Koukám, že ten květen ti skutečně leží v žaludku. My ze všech stran slyšíme, že tyto volby jsou velice důležité. Musíte jít k volbám, protože se v nich rozhodne o naší budoucnosti. Myslíš si, že to skutečně má význam, anebo se na to svým způsobem můžeme tak trochu dívat, že: „No tak co, skončilo mistrovství světa v hokeji, tak něčím ty lidi zabavit musíme.“

Ivan Hoffman: No, já o té důležitosti trochu pochybuji, já mám pocit, že u voleb do Evropského parlamentu má volič jenom dvě takové možnosti, reálně, buďto se hlásí ke spoluúčasti, nebo ke spoluvíně. V obou případech volí totiž pokračování projektu, ve kterém se za

pochodu změnila pravidla. To je důležité si uvědomit. Původní plán byl zajistit v Evropě mír tím, že se z bývalých nepřátel stanou spolupracující partneři. A tenhle výborný plán zničila integrace, jejímž motorem není evropská vzájemnost, ale evropský byznys. No, a zájem nadnárodního byznysu není už dnes partnerství národních států, ale jejich ovládnutí, fakticky jejich likvidace.

Martina: To je takový hodně skeptický názor, přece jenom bych nám chtěla dodat trošku optimismu, že tyto volby třeba nemusí být jenom hra. Ostatně, objevilo se tam mnoho nových tváří, mnoho mladých rozhněvaných mužů a žen, tak myslíš si, že ani ti, kdo jdou do voleb s tím, že nedovolí, aby Evropská unie nadále bytněla, šéfovala státům, aby likvidovala jejich dílčí průmysl, tak nemají možnost dosáhnout alespoň nějakého úspěchu? Alespoň třeba v tom smyslu, že, řekněme, do rozjíždějícího se greendealovského stroje budou sypat písek?

Ivan Hoffman: Když mluvíš o sypání písku, tak já bych začal takovou vzpomínkou z mládí. Já pracoval kdysi v podniku, kde se příchody a odchody zaznamenávaly na vrátnici na kartě, která se vkládala do stroje, a mechanickým stlačením páčky se tam zaznamenal čas. No, a protože my jsme chodili do práce pozdě, tak jsme se rozhodli s mým kolegou ten stroj na vrátnici zničit. A když se nikdo nedíval, tak jsme sypali písek do toho soukolí, do toho stroje. Tam, jak se dávala ta karta, tam jsme sypali písek. Nepomohlo to, byl to prostě bytelný, nezničitelný, socialistický stroj, který stále zaznamenával naše pozdní příchody, a nepomohlo ani to, že jsme pak dokonce do těch hodin nalili kyselinu. To fungovalo prostě dál. Jediný výsledek byl, že se uklízečky podívaly, proč je tam pod hodinami na zemi pískoviště. A já z vlastní zkušenosti na sypání písku do soukolí příliš nespolečám.

No, abych se vrátil k tomu, na co se ptáš. Asi je to můj problém, že evropské volby nejsou šancí reformovat Evropskou unii, myslím si, že návrat ke kořenům je těžké svěřit evropským poslancům. Reforma Evropské unie je úkolem, podle mě, národních parlamentů

a národních vlád. Je to samozřejmě úkol přetěžký, neboť národní reprezentace čelí tlaku bruselských pátých kolon, které bývají někdy hodně agresivní, jsou rozlezlé všude, ale posílání zástupců do Bruselu je spíš takovým projevem rezignace na regionální, lokální politiku, respektive na národní zájmy.

Já souhlasím s tím, že má smysl volit do Bruselu euroskeptiky, kteří budou žalovat, jaká zvěrstva se tam na nás chystají. Když ale neuspějí, tak potom doopravdy do budoucna je třeba, aby nikdo žádné poslance, evropské, do Bruselu neposlal, a aby tam případně zastupovaly národní zájem poslanci zvolení z jednotlivých zemí. To si představit umím. Parlament složený z jednotlivých zástupců států, kteří hájí a domlouvají své národní zájmy.

Piráti chtějí udělat ze státu realitku, která „moudře“ nakládá s majetkem občanů – tedy s jejich byty, aby vyřešili palčivý problém nedostatku dostupného bydlení

Martina: No, až budeme hodnotit měsíc červen, tak budeme vědět, zda a jak jsme si polepšili. Myslím si, že mnozí posluchači, kteří nás teď poslouchají, tak by mohli říct, co se týká Evropského parlamentu, vaše starosti bych chtěl mít, když já ani nemám kde bydlet. Česko patří k zemím s nejhůře dostupným bydlením v Evropě, a experti očekávají další růst cen bytů i nájmu. Což si tedy fakt neumím představit. Pomoci lidem, které ohrožuje bytová nouze, má zákon připravený ministerstvem pro místní rozvoj, ten ale narazil ve vládě. Podle ministra Ivana Bartoše je ovšem krok nutný, stejně jako širší reforma nájemního bydlení. Řekni mi, co nás čeká, pokud by tento zákon ve stávajícím znění prošel?

Ivan Hoffman: No, tak ministerstvo pro místní rozvoj tvrdí, a objevilo, že v Česku je prázdných 860 000 bytů, přes 560 000 jich je dlouhodobě neobsazených. A většina je v rodinných domech, 200 000 v bytových. Piráti si na tyto byty brousí zuby. To je u Pirátů asi úplně normální, ti si vždycky na něco brousí zuby a připravují zákon o podpoře bydlení, kde je zajištěný systém garancí. Správu bytů může zajišťovat třeba obec skrze nějaký aparát, nebo přes

neziskový sektor. Podle Pirátů by se stát stal vlastně takovou realitkou, která moudře nakládá s majetkem občanů. Na mě to celé působí dojmem, že pan Bartoš nepostřehl...

Martina: S mým majetkem!... To je báječné, ano.

Ivan Hoffman: No, on působí dojmem, že on nepostřehl, že žije v kapitalismu. Přejde mi jako hodně mimo.

Martina: Mně se vybavila vzpomínka, jak po revoluci Václav Havel jednou řekl, že komunisté dokázali pro lidi postavit leda králíkárný. A my jsme nadšeně tleskali s vidinou, že teď už budeme mít krásné, lepší byty, ne panelákové kóje s bytovým jádrem. Nutno podotknout, že dnes na Jižním Městě se tyto králíkárný prodávají cirka za osm miliónů, a nová výstavba je normálním lidem zcela nedostupná. Řekni mi, mají to nějak lépe pořešené jinde v Evropě, nebo na to taky půjdou přes zabavování bytů?

Ivan Hoffman: Někde ten nápad dostali taky. To, já si myslím, že Bartoš to nemohl mít úplně z vlastní hlavy. Ale já jsem někde zahlédl to, že v roce 2020 proběhl v Hamburku rozsáhlý výzkum, který ukázal, že když se přidá 1 % bytů, postaví, tak se o necelé jedno procento sníží náklady na nájemném. To znamená, že při rozumném tempu výstavby by se pokryly inflační tlaky v rámci nájemného, a docílilo by se dokonce dlouhodobé snižování nájemného. Jinými slovy, jádro nedostupnosti bydlení podle takového výzkumu můžeme shledat v nedostatečné výstavbě. Je tedy třeba hledat všechny faktory, které výstavbě brání, a jak je postupně odstraňovat.

No ale já bych řekl, že s bydlením je to jako se vším. Politici jsou experti ve vysvětlování, jak co nejde, no a mainstreamová média je v tom ještě podporují. Mě zaujala analýza Michala Svatoše o Irech, kterým zřejmě nikdo neřekl, že bytová krize je neřešitelná, a ti ve své nevědomosti naplánovali její řešení. Irská vláda vyhlásila, že se rozhodla postavit v příštích pěti letech neuvěřitelných 300 000

sociálních bytů, domů, a na jejich výstavbu vyčlení 20 miliard eur. To je našich 500 miliard korun. A cílem toho plánu je, aby žádný Ir nebyl bez bytu.

Tady je zajímavé zmínit, že Irsko není členem NATO, oznámilo, že na zbrojení bude vydávat jen 0,5 % HDP, a když to srovnám, Česká republika vydává na zbrojení podle nově přijatého zákona 2 % HDP. A tenhle Michal Svatoš vypočítal, že kdyby Česká republika vydala na zbrojení 0,5 % HDP, stejně jako Irsko, no tak by zbyly ve státním rozpočtu peníze, nějakých 120 miliard korun ročně třeba na výstavbu bytů. A za těch pět let by tak bylo možné postavit sociální byty za 600 miliard korun. My musíme říct, že v Irsku samozřejmě jde o politiku. Ale tam jde o to, že Irové mají příští rok volby, a tamní vládnoucí strana hodlá na výstavbu sociálních bytů přitáhnout hlasy mladých Irů. No, a ti jsou ve stejné situaci, jako jsou mladí lidé u nás, to znamená, finančně je pro ně nemožné pořídit byt a založit rodinu. Když to tedy dokončíme, tuto paralelu, stačilo by u nás snížit na 0,5% výdaje na obranu, a najednou by na ty byty bylo dostatek peněz.

Martina: No, myslím si, že Irové by za to měli dostat za uši, protože takovéhle...

Ivan Hoffman: Určitě dostanou, ano.

Martina: Takovéhle myšlenky šířit a takováto řešení nabízet, to přece není v zájmu společné Evropy.

Ivan Hoffman: Martino, to je populismus, bych řekl skoro až...

Martina: Jo, já jsem hledala to správné slovo. Děkuji za něj. Já musím říct, že ze mě hovoří možná hořkost, protože teď zrovna sháním nějaké bydlení, takže se tomuto tématu věnuji osobně. No, a když jsem zavolala na inzerát na kraj Prahy, tak jsem se dozvěděla, že 800 m² parcela, a na ní chatička s demoličním výměrem, stojí 15 miliónů. A tak si říkám, že se těm mladým lidem člověk vlastně ani nemůže divit, že nevidí perspektivu a nemají rádi

kohokoli, kdo má domek, nebo byt. Mladý muž, který si chce založit rodinu, mladí lidé, většinou nemají v práci trvalou smlouvu, pokud nepracují v korporátech. Takže nedostanou hypotéku. A i kdyby ji dostali, tak si těžko mohou dovolit splácet 30, 40, 50 000 měsíčně za dvoupokojový byt, který stojí klidně v Praze devět mega. No, a starší člověk, ten už není pro banky takzvaně bonitní, protože už má nějaké ty roky, a mohl by ho trefit šlak. Řekni mi, vidíš z toho cestu, myslíš třeba tu irskou, anebo spíš si myslíš, že se nakonec přikloníme k té berlínské, kde začali byty majitelům vyvlastňovat, pokud jich měli více?

Ivan Hoffman: Víš, Martino, já mám takový pocit, že alfou a omegou všech dnešních problémů je špatná definice státu. Po generacích, které tento stát vybudovaly, přišla politická garnitura, která zorganizovala vybydlení státu, který prohlásila za neschopný. A to dostupné bydlení, ale také pracovní příležitosti, anebo šance na opravu zubů, nebo na vzdělání na úrovni, to všechno závisí na tom, zda se podaří vzkřísit stát, protože jsou jednoduše věci, které nemůže iniciativně vyřešit jednotlivec sám. Já revolučně řeknu, že je třeba si vzít stát zpět z rukou těch, kteří si ho zprivatizovali a rozkradli. A bez toho se nedá nic komplexně vyřešit. Musíme prostě znovu vybudovat stát, my ho strašně potřebujeme.

Martina: Ivane, my jsme si slíbili, že vždy naše posluchače rozveselíme veselým zvířátkem na konec, a já musím říct, že jsem pocítila existenciální úzkost, když jsem hledala veselé zvířátko, protože jsem žádné nenašla. Našla jsem jenom, že lední medvěd Tom, který léta spokojeně žil v ZOO Praha, tak uhynul po převozu do Kazachstánu, a tak mám pocit, že se dnes vzdáme i veselého zvířátka na konec. Ivane, já ti moc děkuji za to ohlédnutí za poměrně horkým měsícem květnem, a řekni mi, na co se těšíš v červnu? Čeho si budeš všímat?

Ivan Hoffman: Minule jsme udělali takovou předpověď, a pak jsme se toho museli držet. Já se teď nechám překvapit. Když si nic nebudu přát a na nic se nebudu těšit, tak možná ten červen dopadne

lépe. Uvidíme.

Martina: Tak jo. Tak já se těším, že to bude čas jahod, já nevím, ještě také že budeme oslavovat Den dětí, zkrátka samá pozitiva. Přála bych si to. Měj se moc hezky a děkuji.

Ivan Hoffman: Taky a zdravím i naše posluchače.

Všechny příspěvky s Ivan Hoffman

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.